

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет філології та журналістики
Кафедра полоністики і перекладу

**Українсько-польський переклад
у юриспруденції**

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

освітній ступінь бакалавр

Силабус вибіркової навчальної дисципліни «Українсько-польський переклад у юриспруденції». 27 серпня 2021 року. 11 с.

Розробник:

Яручик В.П., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури.

Силабус вибіркової навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри полоністики та перекладу.

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 року.

Завідувач кафедри:

(проф. Сухарева С.В.)

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Українсько-польський переклад у юриспруденції»

Найменування показників	Освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	бакалавр	Вибіркова
Кількість годин / кредитів 120/4		Рік навчання: 4
Аудиторних: 34 год.		Семестр: 8
Тижневі години - аудиторні 2 год.		Лекції : 22 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 12 год.
		Самостійна робота: 76 год.
		Консультації: 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська та польська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Яручик Віктор Павлович

Кандидат філологічних наук

Доцент

Контактна інформація e-mail: iaruchykh@gmail.com , тел.: +38 0957985838

Дні занять (розклад): <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу.

Силабус навчальної дисципліни «Українсько-польський переклад у юриспруденції» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра різних галузей знань.

Вимоги перед початком вивчення вибіркового курсу – бажання поглибити вивчення польської мови, зацікавлення перекладацькою роботою здобувачами освіти.

Силабус складений з урахуванням сучасних вимог до вивчення перекладацької справи майбутніх фахівців-перекладачів ділових видів перекладу: як усного, так і письмового.

Практичні заняття з курсу мають на меті доповнити й поглибити знання зі сучасного перекладу в різних ситуаціях правничого напрямку. Предметом пильної уваги є особливості роботи перекладача під час роботи з юридичними документами, а також під час роботи в правоохоронних органах, судах, діловій комунікації.

Передбачаються вправи на тренування іншомовної термінології за темою на рівні тексту, на розвиток контекстуальної догадки та механізму антиципації, на закріплення навичок розпізнавання термінів та знаходження відповідників. Продовжується робота над фонозаписами, текстами та вправами підручника, а також інших польськомовних джерел.

Юридичний переклад не терпить двозначностей і вільних трактувань: це може призвести до порушення прав зацікавлених осіб. На перекладача лежить велика відповідальність. Помилки в перекладі на абсолютно законних підставах можуть стати причиною судового розгляду між замовником перекладу і його виконавцем. Найчастіше переклад юридичних текстів вимагає від перекладача особливої лінгвістичного майстерності, щоб знаходити в мові перекладу еквіваленти тим поняттям, які використані в оригінальному тексті

Предметом вивчення навчальної дисципліни є особливості роботи перекладача в юриспруденції, вивчення новітніх підходів у різних обставинах.

2. **Пререквізити** (попередні курси, на яких базується вивчення дисципліни): дисципліни гуманітарного профілю.
3. **Постреквізити** (дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються в процесі вивчення цієї дисципліни): дисципліни, пов'язані зі здобуттям професійної освіти в залежності від обраного напрямку.
4. **Мета і завдання навчальної дисципліни.**

Відповідно до програмних вимог **метою** дисципліни є забезпечення знань здобувачів освіти, необхідних майбутнім перекладачам для роботи у галузі юриспруденції, засвоєння відповідної термінології та розвиток власне перекладацьких навичок та умінь з точки зору розуміння ділового юридичного мовлення. Поглиблення словникового запасу здобувачів освіти у рамках матеріалу, що планується для 4 курсу, розвиток у студентів навиків вільного усного та письмового перекладу на основі лексики та граматики, що вивчається на цьому етапі.

Завдання курсу – продемонструвати розмаїття перекладацької роботи в правовій площині; ознайомили здобувачів освіти з різними видами юридичних документів та процесуальних дій, в яких існує потреба перекладів; акцентувати увагу на усній та письмовій роботі перекладачів під час ділових стосунків правового характеру.

Міжпредметні зв'язки існують із такими дисциплінами українська ділова мова, правознавство та ін.

5. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності (ЗК)

Здатність вчитися і опановувати нові знання.

Здатність спілкуватися іноземними мовами, працювати в міжнародному контексті, популяризувати культурні цінності світового значення.

Здатність виявляти, ставити проблеми та знаходити шляхи їхнього вирішення.

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Здатність послуговуватись сучасними технологіями, зокрема і інформаційно-комунікаційними та педагогічними.

Фахові компетентності

Здатність оперувати в освітній та дослідницькій роботі спеціальною термінологією, категоріями й поняттями під час інтерпретації зразків перекладу.

Здатність демонструвати сформовані мовну й мовленнєву компетенції з польської мови на високому рівні в процесі фахової і міжособистісної комунікації, коректування текстів, перекладу зразків різних функціональних стилів, викладання.

Здатність дотримуватись в професійній та дослідницькій роботі, у громадському житті принципів толерантності, доброчесності, відповідальності, справедливості, партнерства, компетентності, законності.

Програмні результати навчання (знання)

Вільно спілкується державною та іноземними мовами усно й письмово, використовує їх для організації продуктивної міжкультурної комунікації.

Проявляє самостійність і відповідальність у професійній та дослідницькій роботі, здатність працювати у команді, дотримуватись етичних принципів і засад академічної доброчесності.

Ефективно працює з інформацією з різних джерел: добирає необхідні відомості, критично аналізує й інтерпретує їх, впорядковує, класифікує й систематизує.

Оперує базисними філологічними, перекладознавчими, світоглядними поняттями, розуміє специфіку сучасних гуманітарних знань, презентує їх у результатах своєї професійної діяльності.

Здійснює порівняльний аналіз зразків перекладу, базуючись на знаннях про мову як особливу знакову систему, літературу як мистецтво художнього слова, переклад як форму міжнаціональної комунікації.

Виконує як усний, так і письмовий переклади, коректування текстів різного функціонального призначення й рівня складності, працює зі словниками й довідковими джерелами, новітніми інформаційними технологіями в галузі перекладу.

IV. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Види юридичних перекладів.						
Тема 1. Особливості юриспруденції в Україні.	8	2	1	4	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 2. Особливості юриспруденції в Польщі.	7	2	1	4		ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 3. Визначення і роль юридичного перекладу.	9	1	1	6	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 4. Лексико-семантичні та граматичні проблеми перекладу юридичних текстів	9	1	1	6	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 5. Специфіка вживання юридичної лексики у текстах з цивільного права.	8	1	1	6		ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 6. Специфіка вживання юридичної лексики у текстах з адміністративного права.	8	1	1	6		ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 7. Робота перекладача з текстами з кримінального права.	9	2		6	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 8. Граматичні та стильові особливості різних галузей права.	9	2		6	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Модульна контрольна робота						МКР 30
Разом за модулем 1	68	12	6	44	6	54
Змістовий модуль 2. Специфіка роботи перекладача в юриспруденції.						
Тема 9. Система судочинства Польщі та України. Робота перекладача з судовими перекладами.	11	2	1	8		ДС/Т/ТЗ/ ІРС 2
Тема 10. Специфіка роботи перекладача під час ділового спілкування та діловодства.	11	2	1	8		ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 11. Переклад різних видів договорів.	8	2	1	4	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 12. Редагування текстів у юриспруденції.	7	1	1	4	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 2
Тема 13. Специфіка мовного оформлення тексту перекладу установчих документів та довіреностей.	7	1	1	4	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Тема 14. Переклад апостилів та нотаріальних свідоцтв.	8	2	1	4	1	ДС/Т/ТЗ/ ІРС 3
Модульна контрольна робота						МКР 30
Разом за модулем 2	52	10	6	32	4	44
Всього годин:	120	22	12	76	10	100
<p style="text-align: center;">*Форма контролю: ДС – дискусія, Т – тести, ТЗ – творчі завдання, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо..</p>						

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Юридичні тонкощі роботи перекладача в адміністративному праві.
2. Перекладацька робота в адміністративно-процесуальному праві.
3. Перекладачі у виборчому праві.
4. Господарське право в Україні та Польщі та робота перекладачів.
5. Польсько-українські переклади в екологічному праві.
6. Переклади в житловому праві.
7. Специфіка перекладів у земельному праві.
8. Переклади в конституційному праві.
9. Редагування перекладених текстів у юриспруденції.
10. Специфіка перекладів у польсько-українському кримінальному праві.
11. Польсько-українські переклади на митниці та в роботі прикордонників.
12. Переклад професійної та рідковживаної лексики в юриспруденції.
13. Трудове право в Україні та Польщі. Робота перекладачів.
14. Перекладацькі трансформації та їхня роль в юриспруденції.
15. Фінансове право в Україні та Польщі: труднощі перекладу.
16. Цивільно-процесуальний кодексу і робота перекладачів.
17. Рідковживана лексика під час польсько-українських перекладів у діловодстві.

VI. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять – обов’язковий компонент оцінювання. За об’єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн-форматі за погодженням із викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#).

Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені практичні заняття (максимум 5 занять), за наявності поважних причин, перескладаються в усній чи письмовій формі не пізніше, як через 2 тижні після фактичного проведення. Практичні заняття, які перескладаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (лікарняний).

**Під час вивчення курсу визнаються результати навчання, отримані в неформальній (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо) та/або інформальній освіті, котрі за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають курсу як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим [силабусом](#). Деталі щодо процедури зарахування результатів подані за посиланням.*

VII. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль успішності здобувача освіти – залік. Залік виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом навчальної дисципліни та отримав не менше 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, здобувач освіти може добрати бали на заліку, виконавши певний вид робіт. Загальна сума балів за курс – 100. Оцінка за освоєння курсу виставляється відповідно до шкали оцінювання.

Питання на залік:

1. Види перекладів у юриспруденції.
2. Поняття ділового перекладу.
3. Визначення і роль юридичного перекладу.
4. Автопереклад: вміння та навички професійного перекладача.
5. Основні теорії та суть перекладу в юриспруденції.
6. Аналіз перекладу в судочинстві. Приклади перекладів.
7. Аналіз перекладу адміністративному праві. Приклади перекладів.
8. Специфіка перекладу в діловодстві.
9. Граматичні та стильові особливості українсько-польських перекладів у діловодстві.
10. Усний переклад під час судових засідань.
11. Робота перекладача в правоохоронних органах України.
12. Робота перекладача в правоохоронних органах Польщі.
13. Інструментарій сучасного перекладача в діловодстві.
14. Використання методів та прийомів у ході юридичних перекладів.
15. Редагування текстів після здійснення перекладу в юриспруденції.
16. Специфічна та професійна лексика в перекладах юриспруденції.
17. Особливості юриспруденції в Україні.
18. Особливості юриспруденції в Польщі
19. Лексико-семантичні та граматичні проблеми перекладу юридичних текстів
20. Специфіка вживання юридичної лексики у текстах з цивільного права
21. Специфіка вживання юридичної лексики у текстах з адміністративного права
22. Робота перекладача з текстами з кримінального права
23. Граматичні та стильові особливості різних галузей права
24. Система судочинства Польщі та України. Робота перекладача з судовими перекладами
25. Специфіка роботи перекладача під час ділового спілкування та діловодства
26. Переклад різних видів договорів
27. Редагування текстів у юриспруденції
28. Специфіка мовного оформлення тексту перекладу установчих документів та довіреностей
29. Переклад апостилів та нотаріальних свідоцтв.

VIII. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

IX. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград, РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
2. Корунець, І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. 5-те вид., випр і доп. Вінниця: Нова Книга, 2017. 448 с.
3. Kozak Alla, Lavrynovych Liliia, Sukhareva Svitlana, Iaruchyuk Olga, Iaruchyuk Viktor, Modern digital technologies in teaching philological disciplines / Revista Tempos E Espaços Em Educação. T. 13. Vol. 32. 2021. S. 1-22.
4. Яручик В. Порівняльний аспект польських фразеологізмів у перекладі на українську мову. *Стан і перспективи методики вивчення польської мови у закладах середньої та вищої освіти: зб. тез доповідей*; Київ Луцьк Варшава, 9-12 листопада 2020 р. Луцьк: Вежа-Друк, 2020. С. 137-139.
5. Jaruczyk W. Karabowicz T. «Literatura ukraińska Na Podlasiu: Od Gwary Do Języka Literackiego». *Лінгвостилістичні студії*, Вип. 12, Лютий 2020, С. 83-96.
6. Iaruchyuk Viktor, Krupka Viktor, Martyniuk Mykola, Tkachenko Viktoria, Vinnichuk Alla. Contemporary Literary Journalism: Factors Of The Reader. Ad Alta: Journal Of Interdisciplinary Research. 2021. Vol. 11. Issue 2. Special Issue XX. P. 165–175.

Додаткова:

1. Вус Н. Практичне значення встановлення модальних засобів польської мови (дещо про епістемічну модальність). [У:] Актуальні проблеми слов'янської філології. «Лінгвістика і літературознавство». 2006, Київ. Випуск XI. Част. I. С. 178-187.
2. Гайдук Н.А. Основи редагування перекладів. Практикум для студентів II-IV курсів спеціальності «Переклад (українська, російська, польська мови)». Маріуполь: МДГУ, 2008.

3. Глущик С., Дияк О., Шевчук С. Сучасні ділові папери, Київ, 2002 [ZFU 432].
4. Гураль М., Дашенко О., Новосьолова А., Сорвілова Т., Гермаківська Т. Функціонально-стильовий аспект перекладу: Навчальний посібник Чернівці: Рута, 2005. 96 с.
5. Гута О. Специфічні моделі політичного життя у публіцистичних текстах на політичну тематику (на матеріалі польської та української мов) // Лінгвістичні студії: Зб. наук. праць. Донецьк: ДонНУ, 2004. Вип. 12. С. 287–292.
6. Карпчук Н. П., Петровська Н. М., Сахашик О. І., Семенюк Л. Й. Лексичні аспекти перекладу. Методичні рекомендації з теорії і практики перекладу для студентів IV курсу факультету міжнародних відносин. Луцьк: РВВ „Вежа” Волинського державного університету ім. Лесі Українки, 2006. 113 с.
7. Kodeks tłumacza przysięgłego. Warszawa : Wyd. TERPiS, 1994.
8. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ: Вища школа, Вид-во при Київському університеті, 2001. 166 с.
9. Krawczuk A. Trudne miejsca w gramatyce polskiej dla Ukraińców (w związku z przygotowaniem podręcznika „Polska fleksja z ćwiczeniami dla Ukraińców”) // Nauczanie języka polskiego jako obcego i polskiej kultury w nowej rzeczywistości europejskiej. Materiały z VI Międzynarodowej Konferencji Glottodydaktycznej. Red. P. Garncarek. Warszawa, 2005. S.491–497.
10. Mała encyklopedia przekładoznawstwa / Red. U. Dąbaska-Prokop. Częstochowa, 2000.
11. Мирам Г.Е., Дайнеко В.В., Тарануха Л.А. и др. Основы перевода. Курс лекций по теории и практике перевода для институтов и факультетов международных отношений. Київ: Ника-центр, 2002. 248 с.
12. Новосьолова А., Гураль М. Теоретико-практичні аспекти перекладу іменних частин мови: Навчальний посібник. Чернівці : Рута, 2003. 72 с.
13. Олікова М.О. Теорія і практика перекладу: Навч. посібник. Луцьк : Вежа, 2000. 170 с.
14. Паламар Л., Коцевець Г. Мова ділових паперів. Київ, 1995.
15. Пашунова Л.О. Робота з іншомовними текстами на прикладі лексико-тематичних ліній // Гуманітарні проблеми становлення сучасного фахівця: Матеріали 7 Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 29-31 берез. 2006 р. / Нац. авіаційний ун-т. Київ, 2006. С. 172–174.
16. Pisarska A., Tomaszewicz T. Współczesne tendencje przekładoznawcze. Poznań, 1998.
17. Присяжнюк Н., Пацєєвська О., Брацкі А. Українське дієслово. Довідник-посібник для іноземних громадян, які володіють польською мовою. Київ, 2007. 166 с.
18. Теорія та практика перекладу / За ред. М. Зимомрі, В. Кеміня, І. Зимомрі. Том 1. Київ-Дрогобич, 2008. 272 с.
19. Tezaurus terminologii translatorskiej. Warszawa : PWN, 1993.
20. Українсько-польський та польсько-український словник / Біленька-Свистович Л., Горбунко Л., Заячківська Н., Українсько-польський та польсько-український словник. Львів : Світ, 2004. 789 с.
21. Ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego (z dnia 25 listopada 2004 roku) // Dziennik Ustaw Nr 273, poz. 2702.
22. Чередниченко О. Про мову і переклад. Київ: Либідь, 2007. 248 с.